

NACZELNA RADA ADWOKACKA

ul. Świętojerska 16, 00-202 Warszawa
tel. 22 505 25 00, 22 505 25 01, fax 22 505 25 08
e-mail: nra@nra.pl www.nra.pl

Komisja Praw Człowieka
przy Naczelnej Radzie Adwokackiej
ul. Świętojerska 16, Warszawa

Warszawa, dnia 3 lipca 2013 roku

**Stanowisko Komisji Praw Człowieka
przy Naczelnej Radzie Adwokackiej
w sprawie zajmowania stanowisk w Wywiadzie Skarbowym Ministerstwa Finansów
przez funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego**

Komisja Praw Człowieka przy NRA (dalej „Komisja”) z niepokojem odnosi się do zjawiska zajmowania stanowisk w Wywiadzie Skarbowym Ministerstwa Finansów przez funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, a w szerszym kontekście także do „kumulowania” uprawnień wynikających z przynależności do różnych służb państwowych, o odmiennym zakresie i przedmiocie działania, w osobie jednego funkcjonariusza.

Komisja nie neguje potrzeby wyposażenia służb specjalnych i policyjnych w środki operacyjne i kontrolne, które ze swej istoty stanowią ingerencję w prawo do prywatności i wolności obywateli. Jednak korzystanie z takich środków przez władze publiczne musi stanowić wyjątek i powinno mieć miejsce tylko w sytuacjach ściśle określonych przez przepisy prawa.

Nie ulega wątpliwości, że w demokratycznym państwie prawa każda ingerencja w życie prywatne i wolności jednostek musi znajdować podstawy prawne, winna być stosowana w szczególnie uzasadnionych wypadkach, pod właściwym nadzorem i tylko w takim zakresie, w jakim jest to niezbędne dla realizacji celów związanych z ochroną interesu publicznego.

Kumulacja uprawnień wynikających z przynależności funkcjonariusza do dwóch lub więcej służb państwowych, uprawnionych do ingerencji w prawa i wolności jednostek, stwarza zagrożenie, iż jedna służba będzie mogła uzyskać dostęp do danych i informacji, do uzyskania których uprawniona jest tylko inna służba. Poszczególne służby specjalne mogą w ten sposób uzyskać informacje o obywatelu, mimo iż nie byłyby uprawnione do ich uzyskania na podstawie ustawy regulującej tylko ich działalność.

Funkcjonariusz ABW zajmujący stanowisko w Wywiadzie Skarbowym Ministerstwa Finansów może uzyskać dostęp do danych zastrzeżonych dla wyłącznej wiedzy funkcjonariuszy ABW (w niektórych przypadkach bez konieczności uzyskania zgody sądu lub prokuratora) i może wykorzystywać te dane w realizacji zadań dla Wywiadu Skarbowego Ministerstwa Finansów lub zadań innych służb.

Powyższa sytuacja pozostaje w głębokiej sprzeczności z zasadą demokratycznego państwa prawa i konstytucyjną zasadą proporcjonalności ograniczeń praw i wolności jednostki. Działalność organów

władzy publicznej winna pogłębiać zaufanie obywateli do państwa i stanowionego przezeń prawa, zaś ograniczenia praw i wolności jednostki mogą mieć miejsce tylko w precyzyjnie określonych wypadkach, być uzasadnione ściśle określonymi celami, z zachowaniem gwarancji poszanowania tych praw.

Konstytucyjne i międzynarodowe standardy ochrony praw człowieka wymagają by kompetencje i zasoby służb państwowych nie dublowały się, były jasno określone, zaś wykonywane na ich podstawie zadania nie stanowiły nieuzasadnionej i nadmiernej ingerencji w prawa i wolności jednostek.

Przewodniczący
Komisji Praw Człowieka
przy Naczelnej Radzie Adwokackiej

adw. Nikołaj Pietrzak

